

СТАТУТ

БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАНЬНЯ

Частка Першая – Канстытуцыя

Частка Другая – Устаў

**Тэкст паводле зьменаў, прынятых на Надзвычайным
Кангрэсе БАЗА 13 лютага 2011**

**Гайленд Парк, Нью Джэрзы
2011**

СТАТУТ

БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАНЬНЯ

Частка Першая - Канстытуцыя

Уступ:

Мы, Беларусы Амэрыкі, карыстаючы з дэмакратычных правоў і свабодаў Амэрыканскай Канстытуцыі і маючы на ўвазе ахову, разьвіцьцё й пераказаньне нашчадкам нашых спрадвечных нацыянальных традыцыяў, мовы і звычайў, а таксама справу дапамогі Беларускаму народу ў ягоным змаганьні за дэмакратычную незалежную Беларусь, гэтай Канстытуцыяй Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ўстанаўляем:

Артыкул 1 – Назоў, тэрыторыя, сядзіба і характар арганізацыі

Параграф (далей- Пар.) 1. Назоў

Назоў арганізацыі – Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне, Інкарпараванае (далей ужываецца скарачаная назва – БАЗА).

Пар. 2. Тэрыторыя

Сваёй дзейнасьцю БАЗА можа абыймаць усю тэрыторыю Злучаных Штатаў Амэрыкі.

Пар. 3. Сядзіба

Сядзібаю кіруючых органаў БАЗА ёсьць Нью Ёрк, штат Нью-Ёрк.

Пар. 4. Характар

БАЗА ёсьць грамадзка-асьветнаю й дабрадзейнаю, непрыбыткавою і непартыйнаю арганізацыяй.

Артыкул 2 – Мэты і заданьні

Пар. 1. Галоўныя заданьні БАЗА:

пункт (далей – п.) 1. Ажыцьцяўляць ідэі, устаноўленыя гэтай Канстытуцыяй.

п. 2. Падтрымліваць і пашыраць ідэалы Канстытуцыі Злучаных Штатаў Амэрыкі, прынцыпы справядлівасьці, свабоды і дэмакратыі.

п. 3. Разьвіваць зацікаўленьне і заахвочваць сяброў да вывучэньня беларускай і іншанацыянальных культураў.

п. 4. Дабраахвотна дапамагаць сваім сябрам ды іх сем'ям у іх патрэбах.

п. 5. Набываць рухомую і нерухомую маёмасьць шляхам ахвяраваньняў, тэстамэнтавых запісаў, пераказаньнем правоў ды іншымі легальнымі спосабамі для выкананьня сваіх карпаратыўных мэтаў і заданьняў.

п. 6. Практыкаваць і пашыраць талеранцыю ды падтрымліваць прыязнае сужыцце між людзьмі бяз розьніцы расы, рэлігіі ці сацыяльнага стану.

п. 7. Задзіночваць беларусаў, расьцярушаных па ўсёй краіне, дзеля ўзаемнае дапамогі ў грамадзкай, дабрадзейнай і асьветнай працы.

Артыкул 3 – Сябры

Пар. 1

п. 1. Сябрамі БАЗА могуць быць асобы беларускага паходжаньня, выхадцы з Беларусі ў яе этнаграфічных межах, ці асобы зьвязаныя сваяцтвам альбо дзейнасьцю з Беларуссю, без розьніцы групавой прыналежнасьці, пачынаючы ад 18 гадоў.

п. 2. Не могуць быць сябрамі БАЗА асобы, зьвязаныя з камуністычнымі і іншымі канспірацыйнымі арганізацыямі.

п. 3. Усе сябры маюць роўныя правы і абавязкі да ўдзелу ў працы арганізацыі і пры выбарах яе ўладных органаў.

п. 4. Сябры, якія парушаюць гэтую Канстытуцыю і Статут БАЗА ці дзеяць на шкоду ЗША, наражаюцца на выдаленьне з БАЗА.

Артыкул 4 – Рада дырэктараў (Галоўная управа)

Пар.1. Правы і абавязкі

Рада дырэктараў зьяўляецца Галоўнай управаю БАЗА і выконвае свае абавязкі згодна з гэтай Канстытуцыяй і пастановамі Кангрэсу. Яна можа рабіць усе захады, якія служаць дзеля добра і росту арганізацыі.

(далей ужываецца скарачаны тэрмін – Галоўная управа).

Пар. 2. Выбары:

Галоўную управу абірае Кангрэс БАЗА на тэрмін (кадэнцыю) – два гады ў складзе не больш 9 асобаў. Выбары адбываюцца наступным парадкам: першым тайным галасаваньнем абіраецца старшыня. Старшыня прапануе сьпіс кандыдатураў ў склад Галоўнай управы, які потым галасуецца тайным галасаваньнем. Калі сьпіс набірае больш паловы галасоў дэлегатаў,

склад Галоўнай управы лічыцца абраным. Калі не, то старшынём прапануецца новы сьпіс, ён абмяркоўваецца прысутнымі і ставіцца на паўторнае галасаваньне.

Разьмеркаваньне асноўных абавязкаў у складзе Галоўнай управы - намесьніка старшыні, сакратара і скарбніка зацьвярджаецца Кангрэсам па прапанове новаабранага старшыні.

Абмежаваньне кадэнцыі старшыні Галоўнай управы – 3 тэрміны запар (6 гадоў), адлік пачынаецца ад 2009 году ўключна.

Артыкул 5 - Урад

Пар. 1. Правы і абавязкі

Правы і абавязкі старшыні, заступніка старшыні, сакратара і скарбніка, ды іншых урадоўцаў Галоўнай управы ёсьць гэткага характару, што звычайна ўскладаюцца на ўрадоўцаў добраахвотных арганізацыяў паводле вымаганьняў цывільных законаў ці прызначаюцца Кангрэсам БАЗА.

Сябры Ураду выконваюць сваю дзейнасьць бясплатна на працягу 2-гадовай кадэнцыі, ці да часу выбараў іх наступнікаў.

Артыкул 6 – Рэвізійная камісія

Для лепшага нагляду і кантролю за дзейнасьцю кіраўніцтва БАЗА Кангрэс выбірае Рэвізійную камісію. Рэвізійная камісія можа кантраляваць дзейнасьць і фінансавую гаспадарку ўсёй арганізацыі ў кожным часе і найменш адзін раз на год мусіць праверыць дзейнасьць Галоўнай управы.

Артыкул 7 - Кангрэс

Пар. 1.

Найвышэйшаю ўстадаўчаю ўладаю БАЗА ёсьць Кангрэс, які складаецца з дэлегатаў і прадстаўнікоў ад арганізацыйных адзінак БАЗА (рэпрэзэнтантаў).

Пар. 2. Звычайны (чарговы) Кангрэс.

Звычайны Кангрэс склікаецца Галоўнай управаю раз ў 2 гады. На Кангрэсе разглядаюцца справаздачы ўладных органаў БАЗА і Рэвізійнай камісіі, праводзяцца выбары старшыні, складу Галоўнай управы і Рэвізійнай камісіі. Могуць разглядацца і іншыя справы і прыймацца пастановы, калі яны не пярэчаць Статуту БАЗА.

Пар. 3. Надзвычайны Кангрэс.

Надзвычайны Кангрэс можа быць скліканы пры надзвычайнай патрэбе старшынём ці Галоўнай управаю па іх ініцыятыве альбо па прапанове Рэвізійнай камісіі ці на пісьмовую заяву, падпісаную асабіста адной пятаю часткаю выбраных дэлегатаў папярэдняга чарговага Кангрэсу. Ва ўсіх выпадках мусіць быць пададзена абгрунтаваньне прычынаў скліканьня Кангрэсу на падставе Статуту.

Пар. 4. Кампэтэнцыя.

Кангрэс мае права вырашыць кожную справу, датычную арганізацыі, калі яна не ўваходзіць у канфлікт з законамі. Кангрэс можа папраўляць ці зьмяняць Статут БАЗА (Канстытуцыю і Устаў) а таксама Акт інкарпарацыі (Чартар) паводле Арт. 10 гэтай Канстытуцыі.

Пар. 5. Кворум.

Лік дэлегатаў і рэпрэзэнтантаў, прысутных на належна скліканым Кангрэсе, складае кворум, здольны для правядзеньня Кангрэсу.

Артыкул 8 – Арганізацыйная структура

БАЗА складаецца зь неабмежаванага ліку арганізацыйных адзінак – Аддзелаў і Гурткоў. Кожная арганізацыйная адзінка выбірае свае мясцовыя кіруючыя органы і вядзе сваю карпаратыўную актыўнасьць у згодзе са Статутам БАЗА, правіламі і распараджэньнямі, устаноўленымі Галоўнаю управаю БАЗА, ды сваімі ўласнымі рэгулямінамі.

Артыкул 9 – Мова

Гэтая Канстытуцыя выданая ў беларускай і ангельскай мовах. Абодва выданьні ўважаюцца за аднолькава аўтэнтчныя. У выпадку спрэчкі або разыходжаньні, тэкст ангельскае мовы зьяўляецца канчатковым і абавязваючым аўтарытэтам.

Артыкул 10 – Зьмены

Гэтая Канстытуцыя можа быць папраўленая ці зьмененая на Звычайным альбо Надзвычайным Кангрэсе БАЗА дзвума трацінамі галасоў усіх прысутных асабіста ці праз пісьмовыя ўпаўнаважаньні пры ўмове, што пастанова правесці зьмены была прынятая на папярэднім Кангрэсе і на яе

падставе адмысловай камісіяй быў падрыхтаваны праект зьменаў да разгляду.

Артыкул 11 – Уваход у сілу

Гэта Канстытуцыя ёсьць правамоцнаю пасля прыняцьця яе на Звычайным ці Надзвычайным Кангрэсе, усе папярэднія тэксты Канстытуцыі зьяўляюцца няважнымі.

**Прынята на Надзвычайным Кангрэсе БАЗА
у Гайленд Парку, Нью Джэрзы
13 лютага 2011 году**

**Старшыня Кангрэсу
Янка Запруднік**

**Намеснік старшыні
Зьміцер Бубен**

**Сакратар Кангрэсу
Тацьцяна Красоўская**

**Сакратар Кангрэсу
Сяргей Капытка**

СТАТУТ

БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАНЬНЯ

Частка Другая – Устаў

Артыкул 1 - Сябры

Пар. 1. Уступленьне ў сяброўства.

Асоба, якая жадае ўступіць у сяброўства БАЗА павінна падаць пісьмовую заяву ў бліжэйшы Аддзел ці Гурток БАЗА. Калі такія асобы жывуць далёка ад дзейных структураў БАЗА, яны могуць падаць заяву непасрэдна ў Галоўную управу БАЗА. У заяве кандыдаты падпісваюць дэкларацыю дабравольнага падпарадкаваньня абавязкам сябры БАЗА.

Пар. 2. Абавязкі.

Сябры БАЗА абавязаныя плаціць сяброўскія складкі а таксама рабіць іншыя грашовыя ўклады, устаноўленыя Кангрэсам БАЗА, ды выконваць абавязкі, ускладзеныя на іх кіруючымі дзейнікамі БАЗА. На пісьмовую заяву ад уплаты сяброўскіх складак могуць быць вызваленыя сябры, якія не працуюць і не маюць сродкаў на аплату складак.

Пар. 3. Вылучэньне.

Сябры, якія дзеяць на шкоду БАЗА або ЗША, наражаюцца на вылучэньне з БАЗА. Сябра, вылучаны управаю Аддзелу, мае права апеляваць да агульнага Сходу Аддзелу. Пастанова агульнага сходу ёсьць канчатковая. Сябра, вылучаны Галоўнай управаю, можа апеляваць да Кангрэсу БАЗА.

Артыкул 2 – Галоўная управа (Рада дырэктараў), (далей – Галоўная управа)

Пар. 1.

Кіраўніцтва ўсёй дзейнасьцю БАЗА канцэнтруецца ў Галоўнай управе. Галоўную управу ў колькасьці ня больш 9 дырэктараў выбірае Кангрэс БАЗА. Дырэктары не атрымоўваюць аплаты за сваю працу і спаўняюць свае абавязкі на працягу 2 гадоў, або да часу абраньня іх наступнікаў.

Пар.2. Склад Ураду

Пад час выбараў на Кангрэсе ўстанаўляецца, хто з дырэктараў увойдзе ва Урад БАЗА і зойме становішча старшыні, заступніка старшыні, сакратара і

скарбніка. Рэшта дырэктараў выконваюць функцыі, прызначаныя ім старшынём.

Артыкул 3 – Дзейнасць Галоўнай Управы

Пар.1. Засяг улады

Галоўная управа ёсць выканальным ворганам БАЗА. Яна стаіць на старожы Статуту і пастановаў Кангрэсу БАЗА. У часе паміж Кангрэсамі Галоўная управа ёсць найвышэйшым аўтарытэтам БАЗА і кіруе ўсім нутраным жыццём арганізацыі ды надае кірунак дзеля ўтрымоўвання сувязяў з іншымі арганізацыямі.

Пар. 2. Дзейнасць

Галоўная управа:

пункт (далей – п.) 1. Выступае перад цывільнымі і судовымі ўладамі ад імя БАЗА у абароне ці хадайніцтве ў справах БАЗА.

п. 2. Падпісвае ад імя БАЗА умовы, кантракты, дамовы, акты куплі і продажу

нерухомай маёмасці.

п. 3. Вырашае ў справах перайманьня запісаў, дараваньняў і іншых актаў, зробленых на імя БАЗА, а ў выпадку прыняцця, адмініструе маёмасцю ці фінансамі паводле волі ахвярадаўцы ці тэстатара.

п. 4. Дае арганізацыйныя граматы-дазволы новазакладаным Аддзелам і Гурткам і таксама вырашае аб ліквідацыі Аддзелаў і Гурткоў, няздольных для жыцця.

п. 5. Вырашае аб прыняцці незачартаваных беларускіх арганізацыяў, на правах афіліяваных, пад юрысдыкцыю БАЗА.

п. 6. Можа вырашаць кожную іншую ўзьніклую справу, што не прадугледжана Статутам БАЗА і не належыць да вылучнай кампэтэнцыі Кангрэсу. У гэтых выпадках Галоўная управа вырашае справу паводле дзяржаўных законаў і ў духу Статуту БАЗА.

Пар. 3. Пасяджэньні

Галоўная управа можа ўстанаўляць і змяняць час і месца сваіх пасяджэньняў. Старшыня Управы склікае пасяджэньні, укладае праекты парадку дня і кіруе пасяджэньнямі. Для правамоцнасьці пастановаў Управы вымагаецца звычайная большыня галасоў пры дзвух трацінах кворуму ўсяе Управы.

Пар. 4. Выбыццё

У выпадку выбыцця дырэктара з Управы, ягоня функцыі выконвае іншы дырэктар да бліжэйшага Кангрэсу.

Дырэктар можа быць завешаны ў выкананьні сваіх абавязкаў аднагалоснай пастановаю рэшты сяброў Управы, а зусім зняты са становішча ці вернуты да становішча ізноў – толькі Кангрэсам.

Артыкул 4 – Урад

Пар. 1. Склад:

Выбраныя Кангрэсам старшыня Галоўнай управы, заступнік старшыні, сакратар і скарбнік твораць Урад Галоўнай управы і выконваюць свае функцыі на працягу двух гадоў, або да часу выбару іхных наступнікаў.

Пар. 2. Упраўленьні і абавязкі старшыні

п. 1. Старшыня павінен рэпрэзэнтааць арганізацыю нагонкі перад уладамі і ўстановамі, ды іншымі арганізацыямі.

п. 2. Падпісваць ад імя БАЗА усе ўрадавыя дакумэнты, апрабаваныя папярэдне Галоўнай управаю.

п. 3. Уводзіць у жыцьцё пастановы, прынятыя Кангрэсам.

п. 4. Даваць заданьні і каардынаваць дзейнасьць сваіх падначаленых ды наглядаць за належным іх выкананьнем.

п. 5. Даводзіць да ведама Аддзелаў пастановы Галоўнай управы аб прыдзеленых ім заданьнях і своечасова спаганяць справаздачы аб дзейнасьці Аддзелаў.

п. 6. Прымаць і прадстаўляць да разгляду Галоўнае управы просьбы і скаргі ў другой інстанцыі ад сяброў БАЗА, незадаволеных вырашэньнем кіраўніцтва Аддзелаў.

п. 7. Склікаць звычайны Кангрэс своечасова, а надзвычайны так, як гэта ўрэгулявана Артыкулам 7 гэтага Уставу.

п. 8. Здаваць справаздачы перад Кангрэсам аб зробленай працы і дзейнасьці БАЗА у цэлым.

п. 9. Наглядаць і кіраваць справаводствам канцылярыі, спраўджаць і ацэньваць мэтазгоднасьць выдаткаў, зробленых сябрамі Ураду пры выконваньні сваіх абавязкаў. Старшыня можа і сам рабіць выдаткі на аплату бягучых рахункаў ці надзвычайных выплатаў, але ў межах, устаноўленых на гэта Галоўнаю Управаю.

п. 10. Пры вырашэньні справаў на пасяджэньні Управы старшыня мае вырашальны голас у тым значэньні, што ён не галасуе разам з дырэктарамі, а толькі тады падае свой голас, калі трэба развязаць справу пры роўнай колькасьці галасоў “за” і “супроць” вырашэньня пытаньня.

п. 11. У працы ў часе паміж пасяджэньнямі, старшыня ня можа сам ухіліць ці адкінуць прапанову або пратэст аднаго дырэктара са складу Ураду. У гэтых выпадках старшыня мусіць давесьці справу да ведама бальшыні дырэктараў і тады вырашаць гэтую справу бальшынёю галасоў.

Пар. 3. Функцыі заступніка старшыні

Пры нармальных умовах заступнік старшыні выконвае тыя функцыі і заданьні, якія вызначае яму старшыня. У выпадку няздольнасьці старшыні выконваць свае функцыі і абавязкі з прычыны цяжкай хваробы ці даўжэйшай адсутнасьці, заступнік пераймае функцыі старшыні з усімі ўпраўленьнямі і абавязкамі.

Пар. 4. Абавязкі сакратара

- п. 1.** Залагоджваць усю перапіску, звязаную з ягоным становішчам.
- п. 2.** Вясьці пратаколы пасяджэньняў Галоўнай управы.
- п. 3.** Парадкаваць і падшываць дакумэнты ды весьці каляндар тэрміновых справаў.
- п. 4.** Трымаць у належным парадку архіў Галоўнай управы.
- п. 5.** Палагоджваць усе справы, якія даручае яму старшыня.

Пар. 5. Заданьні скарбніка

- п. 1.** Скарбнік вядзе ўлік прыбыткаў і выдаткаў, перахоўвае грошы ў банку, вызначаныя на гэта Галоўнай управаю.
- п.2.** Афармляе паступленьне сродкаў у Галоўную управу і аплочвае рахункі на расходы, апрабаваныя Урадам.
- п. 3.** Вядзе бугалтарскія кнігі, вядзе ўлік сродкаў, якія перасылаюцца з Аддзелаў і Гурткоў у Галоўную управу.
- п. 4.** Складае гадавыя справаздачы падатковым уладам і што два гады – справаздачы перад Кангрэсам БАЗА.
Выконвае таксама іншыя заданьні, прызначаныя яму старшынём.

Артыкул 5 – Рэвізійная камісія

Пар. 1. Паўнамоцтвы, склад

Пры Галоўнай управе, аднак незалежна ад яе, існуе важны орган БАЗА – Рэвізійная камісія.

Рэвізійная камісія у складзе трох асобаў выбіраецца на Кангрэсе на двухгадовы тэрмін. У выпадку, калі прапанавана больш чым 3 кандыдаты, тады праводзіцца рэйтынгавае галасаваньне, у якім кожны дэлегат галасуе толькі за аднаго кандыдата. Кандыдаты, набраўшыя найменшую колькасць галасоў, адпадаюць.

На Кангрэсе сябры Камісіі выбіраюць старшыню. Рэвізійнай камісіі Кангрэс надае надзвычайныя паўнамоцтвы – праводзіць інспекцыю арганізацыйнай, гаспадарчай і фінансавай дзейнасьці цэлай арганізацыі ў перыяд між Кангрэсамі. На запыт старшыні Рэвізійнай камісіі Галоўная управа павінна вырашыць пастаўленае пытаньне цягам аднаго месяца.

Пар. 2. Справаздачы

Рэвізійная камісія запісвае свае спасьцярогі, досьледы і высновы ў пратакол і складае справаздачы з іх на Звычайным Кангрэсе.

Пар. 3. Час праверак

Рэвізійная камісія можа праводзіць рэвізію ў кожным часе, нават без папярэджваньня, і столькі разоў, колькі будзе ўважаць патрэбным. Рэвізійная камісія пры Галоўнай управе можа праводзіць рэвізію ва ўсіх Аддзелах і Гуртках БАЗА. Камісія абавязаная зрабіць поўную праверку Галоўнае управы прынамсі раз у год.

Артыкул 6 – Звычайны Кангрэс

Пар. 1. Тэрмін

Звычайны (чарговы) Кангрэс склікаецца старшынём Галоўнай управы ў траўні месяцы.

Пар. 2. Спосаб скліканьня

Галоўная управа расылае ў Аддзелы і Гурткі паведамленьне аб тэрміне і месцы правядзеньня Кангрэсу з такім разьлікам, каб структуры БАЗА мелі прынамсі два тыдні часу для належнай падрыхтоўкі да Кангрэсу – гэта скліканьне агульных перадкангрэсавых сходаў, азначеньне з праграмаю Кангрэсу, апрацаваньне собскіх прапановаў, падбор і выбары дэлегатаў на Кангрэс і кандыдатаў у Галоўную управу і Урад БАЗА.

Пар. 3. Парадак дня

Праект Парадку дня Звычайнага Кангрэсу складае Галоўная управа, які потым выстаўляецца на разгляд і зацьвярдзеньне Кангрэсу. Справы пачатыя, але не закончаныя папярэднім Кангрэсам ставяцца на першыя мейсцы ў Парадку дня.

Парадак дня Кангрэсу зацьвярджаецца прысутнымі дэлегатамі адразу пасля выбараў мандатнай камісіі.

Пар.4. Прэзыдыюм Кангрэсу

Прэзыдыюм абіраецца адразу пасля адкрыцьця Кангрэсу асабіста прысутнымі дэлегатамі ў складзе старшыні, заступніка і 2 сакратароў. Дзейны старшыня Галоўнай управы не можа быць абраным ў Прэзыдыюм або Мандатную Камісію.

Пасля гэтага абіраецца Мандатная камісія прысутнымі дэлегатамі ў складзе 3 асобаў. У выпадку, калі прапанавана больш чым 3 кандыдаты, тады праводзіцца рэйтынгавае галасаваньне, у якім кожны дэлегат галасуе

толькі за аднаго кандыдата. Кандыдаты, набраўшыя найменшую колькасць галасоў, адпадаюць.

Абавязкі Мандатнай Камісіі: спраўдзіць правамоцнасць прысутных дэлегатаў і іхнія пісьмовыя ўпаўнаважаньні; пры галасаваньні лічыць галасы.

Пар. 5. Старшыня Кангрэсу

Старшыня вядзе Кангрэс згодна з прынятым Парадкам дня і забяспечвае роўнапраўленьне дэлегатаў, дэцыдуючы волю бальшыні і права меншыні на выказваньне сваіх меркаваньняў. Старшыня сочыць за справядлівым прыдзелам слова з тым, каб удзельнікі не выступалі па некалькі разоў у адной і той жа справе, тады, як іншыя, якія хочуць узяць слова, не маюць магчымасьці выказацца хаця адзін раз. Старшыня, як правіла, не выстаўляе собскіх прапановаў і не бярэ ўдзел у дыскусіі. У выпадку, калі старшыня пачуваецца да абавязку ўлучыцца ў дыскусію, ці дадаць сваю прапанову, дык мусіць перад кожным такім выступленьнем перадаць старшынства заступніку старшыні і заставацца на гэты час на правах звычайнага ўдзельніка Кангрэсу.

У часе вядзеньня Кангрэсу старшыня стаіць над групавымі ці партыйнымі інтарэсамі і ставіцца аднолькава да ўсіх бакоў, якія дыскутуюць. Старшыня, які вядзе Кангрэс неаб'ектыўна, наражаецца на вотум недаверу.

Пар. 6. Заступнік старшыні

Заступнік старшыні выконвае функцыі, даручаныя яму старшынём. Заступнік пераймае вядзеньне Кангрэсу, калі старшыня адлучаецца, ці выказвае сваю прапанову і бярэ ўдзел ў дыскусіі, а таксама выбывае з Прэзыдыюму па нейкай іншай прычыне.

Пар. 7. Сакратары

Сакратары запісваюць пратакулярна (не стэнаграфічна) увесь прабег Кангрэсу і разам са старшынём падпісваюць пратакол. Пратакол павінен быць аформлены і перададзены Галоўнай управе цягам 2 месяцаў. Падпісаны пратакол старшынём і сакратарамі Кангрэсу павінен быць разасланы Галоўнай управай управам Аддзелаў і Гурткоў у тэрмін не больш за 3 месяцы ад даты правядзеньня Кангрэсу.

Пар. 8. Галасаваньне

Галасаваньне на Кангрэсе праходзіць адкрыта за выключэньнем выбараў старшыні і складу Галоўнай управы, якое праводзіцца тайна.

Пар. 9. Няважныя пастановы

У выпадку, калі б пастанова Кангрэсу была ў канфлікце з законам і ці Статутам БАЗА, яна не будзе лічыцца прынятаю.

Артыкул 7 – Надзвычайны Кангрэс

Пар. 1. Скліканьне

Старшыня Галоўнай управы можа склікаць Надзвычайны Кангрэс па ўласнай ініцыятыве, па пастанове Галоўнай управы ці прапанове Рэвізійнай камісіі.

Надзвычайны Кангрэс таксама можа быць скліканы па патрабаваньню адной пятай часткі дэлегатаў, выбраных на апошні чарговы Кангрэс. У гэтым выпадку падрыхтаваная заява з патрабаваньнем правесці Кангрэс і абгрунтаваньнем такой неабходнасьці з асабістымі подпісамі названай колькасьці дэлегатаў павінна быць накіраваная старшыні Галоўнай управы, які павінен даць адказ на яе цягам 2 месяцаў. Ва ўсіх выпадках павінна быць пададзена абгрунтаваньне прычынаў скліканьня Надзвычайнага Кангрэсу.

Пар. 2. Паведамленьне

Паведамленьне аб Надзвычайным Кангрэсе павінна быць атрымана ў Аддзелах і Гуртках не пазьней, як за два тыдні, і не раней, як за месяц да даты Надзвычайнага Кангрэсу.

У паведамленьні мусіць быць паданая прычына скліканьня і Парадак дня Надзвычайнага Кангрэсу. Надзвычайны Кангрэс не можа разглядаць справы, якія не былі пададзеныя ў Парадку дня і не былі прычынаю скліканьня Надзвычайнага Кангрэсу.

Артыкул 8 - Дэлегаты

Пар. 1. Выбар

Кожны Аддзел БАЗА выбірае на агульным перадкангрэсавым сходзе аднаго дэлегата ад кожных пяці сяброў. Ад апошняй няпоўнай пяцёркі таксама

выбіраецца адзін дэлегат. Кожны Гурток мае права выбраць толькі аднаго дэлегата на Кангрэс.

Пар. 2. Тэрмін мандатаў

Дэлегаты, выбраныя на Звычайны Кангрэс, захоўваюць свае мандаты на працягу двух гадоў да наступнага Кангрэсу. Яны маюць права браць удзел ва ўсіх Надзвычайных Кангрэсах у часе іхнае двухгадовае кадэнцыі.

Пар. 3. Міжкангрэсавая дзейнасць

У міжкангрэсавым часе дэлегаты ўтрымліваюць жывую лучнасць са сваімі выбаршчыкамі і ў патрэбе могуць дамагацца склікання Надзвычайнага Кангрэсу.

Пар. 4. Заступніцтва

Дэлегаты, якія не могуць прыбыць на Кангрэс, маюць права перадаць свой голас іншым прысутным непасрэдна дэлегатам праз пісьмовае ўпаўнаважаньне. Прысутны на Кангрэсе дэлегат можа мець не больш трох (3) такіх пісьмовых ўпаўнаважаньняў.

Пар. 5. Рэпрэзэнтанты

Рэпрэзэнтантамі, або дэлегатамі ад кіраўніцтва БАЗА, з правам голасу, зьяўляюцца дырэктары з Галоўнай управы, сябры Рэвізійнай камісіі пры Галоўнай управе і старшыні Аддзелаў.

Артыкул 9 – Адзелы

Пар. 1. Закладаньне

Адзел БАЗА можа быць арганізаваны на заяву не менш як 10 асобаў, якія жывуць ў нейкай адной мясцовасці ці рэгіёне. Адзел можа быць арганізаваны і з ініцыятывы Галоўнай управы БАЗА, або з прычыны росту Гуртка да памераў Аддзелу. У кожным з гэтых выпадкаў патрабуецца дазвол ад Галоўнай управы БАЗА.

Пар. 2. Рэглямэнтацыя

Нормаў, якія рэгулююць дзейнасць і жыццё Аддзелаў зьяўляюцца: Статут БАЗА, пастановы Кангрэсаў, інструкцыі і пастановы Галоўнай Управы БАЗА, пастановы і рэгуляміны, прынятыя на агульных сходах Аддзелаў, пастановы Управы Аддзелу, якія не пярэчаць Статуту БАЗА.

Пар. 3. Засяг дзейнасці

Адзел, у залежнасці ад колькасці сяброў і наяўнасці кваліфікаваных ды актыўных сяброў, можа шырока разбудоваць сваю арганізацыйную структуру. Ён можа мець рознага тыпу ўладжаньні, а таксама нерухомую маёмасць для правядзеньня нацыянальнай культурна-грамадзкай працы. Пры пашырэнні засягу свае дзейнасці Адзел можа павялічыць і склад кіруючых ворганаў Аддзелу.

Пар. 4. Агульны сход

Найвышэйшым мясцовым кіраўнічым дзейнікам Аддзелу з'яўляецца Агульны Сход сяброў Аддзелу. Звычайны справаздачна-выбарчы Агульны

Сход склікаецца штогод у месяцах красавіку або траўні. Працэдура скліканьня, спосаб і парадак укладаньня Парадку дня Сходу, сістэма галасаваньня, захаваньне і паводзіны старшыні Сходу ды іншыя гэткія справы рэгулююцца Канстытуцыяй (Арт.7), і Уставам (Арт.6) ва ўсіх выпадках, дзе іх можна прыстасаваць.

Пар. 5. Надзвычайны сход

Пры скліканьні Надзвычайнага сходу ужываюцца прынцыпы Уставу, датычныя да Надзвычайнага Кангрэсу БАЗА, з той розьніцаю, што старшыня Аддзелу мусіць склікаць Надзвычайны сход на запатрабаваньне адной пятай часткі паўнамоцных сяброў Аддзелу на працягу двух тыдняў. Аднак, калі б старшыня тэндэнцыйна пазьніўся са скліканьнем сходу, дык зацікаўленыя могуць самі склікаць Надзвычайны сход даступнымі ім спосабамі. Надзвычайны сход, скліканы самімі сябрамі Аддзелу, ёсьць правамоцным, незалежна ад колькасці сабраных подпісаў на заяве, паданай старшыні, калі колькасць прысутных на сходзе асабіста ці праз пісьмовыя ўпаўнаважаньні адпавядае абавязваючаму кворуму - звычайнай большыні сяброў Аддзелу.

Пар. 6. Кворум

Звычайная большыня (больш паловы) колькасці паўнапраўных сяброў Аддзелу, прысутная асабіста і праз пісьмовыя ўпаўнаважаньні, складае кворум. Ад моманту сьвярджэньня нястачы кворуму сход ня можа выносіць абавязваючых пастановаў і праводзіць перавыбараў або выбіраць дэлегатаў на Кангрэс. Прысутныя сябра не можа мець больш як 2 пісьмовыя ўпаўнаважаньні. Удзельнікі сходу могуць абмяркоўваць іншыя пытаньні, якія не патрабуюць прыняцьця пастановаў.

Сход, на якім няма кворуму, павінен быць адкладзены на іншы тэрмін, калі будзе забяспечана прысутнасьць сяброў Аддзелу ў той колькасці, якая патрабуецца для кворуму. Толькі на перадкангрэсавым сходзе, калі Аддзел не здольны сабраць правамоцны сход, Управа Аддзелу павінна скласьці новы сьпіс рэальных сяброў Аддзелу (выключна для гэтага сходу), ад якога будзе вызначацца новы кворум і колькасць дэлегатаў на Кангрэс.

Пар. 7. Кампэтэнцыя

Да кампэтэнцыі Агульнага сходу належыць:

п. 1. Прыймаць і зацьвярджаць сістэмы правілаў, інструкцыяў, рэгулямінаў для ўнутранага карыстаньня Аддзелу, якія не прырачаць Статуту БАЗА, пастановам вышэйшых органаў БАЗА – Кангрэсу і Галоўнай управы.

п. 2. Выносіць пастановы пра здабываньне сродкаў на патрэбы Аддзелу праз самаападаткаваньне, падпісныя лісты, ладжаньне прыбытковых імпрэзаў.

п. 3. Вырашэньне справаў куплі ці пабудовы нерухомай маёмасьці, зацьвярджэньне плянаў і каштарысаў капітальнага рамонту.

п. 4. Разгляд дзейнасьці Управы Аддзелу і камісіяў Управы з прызнаньнем ці адмоваю ім абсалюторыюму ды перавыбары ворганаў Аддзелу.

п.5. Разгляд і зацьвярджэньне гадавога бюджэту Аддзелу.

п. 6. Пакліканьне да адказнасьці сяброў Управы Аддзелу за сьведамае злоўжываньне займанага імі становішча.

п. 7. Вырашэньне ва ўсіх справах, што датычаць Аддзелу, якія не ўваходзяць у вылучную кампэтэнцыю Галоўнай управы БАЗА і не ўрэгуляваныя інакш гэтым Статутам.

Пар. 8. Управа Аддзелу

Управа Аддзелу складаецца са старшыні, заступніка старшыні, сакратара, скарбніка ды іншых урадоўцаў, пакліканых да выкананьня працы ў розных рэфэратах Аддзелу.

Пар. 9. Рэвізійная камісія

Для кантраляваньня дзейнасьці Управы Аддзелу і розных рэфэратаў пры Адзеле Агульны сход Аддзелу абірае Рэвізійную камісію ў складзе 3 сяброў і назначае старшыню камісіі.

Пар. 10. Кадэнцыя

Сябры Управы Аддзелу і Рэвізійнай камісіі выбіраюцца на кадэнцыю аднаго году і выконваюць свае функцыі бясплатна. Функцыі, якія паводле назову ці характару дзейнасьці падыходзяць пад функцыі ў Галоўнай управе, рэгулююцца правіламі, якія прадугледжаны гэтым Статутам для Галоўнай управы БАЗА.

Старшыня Аддзелу можа быць абраны не больш як на чатыры кадэнцыі запар, адлік пачынаецца ад 2009 году ўключна.

Пар. 11. Каардынацыя

Управа Аддзелу БАЗА павінна трымаць сталую лучнасьць з Галоўнай управаю БАЗА дзеля каардынаваньня сваёй дзейнасьці з цэлай арганізацыяй БАЗА, таксама ў справах нутранага жыцьця Аддзелу, перад навязваньнем сувязяў з іншанацыянальнымі і малазнанымі амэрыканскімі арганізацыямі, перад плянаваньнем свайго ўдзелу ў міжнацыянальных выступленьнях, мітынгах, дэманстрацыях і ўсіх іншых выпадках, якія маюць значэньне для ўсяе арганізацыі БАЗА.

Артыкул 10 – Гурткі

Гурток БАЗА можа быць закладзены ў мясцовасці, дзе жывуць прынамсі пяць асобаў, якія жадаюць стаць сябрамі БАЗА. Дзеля сваіх малых памераў Гурток не мае поўнай аргаізацыйнай структуры і кіруецца старшынём, выбраным сябрамі ці прызначаным Галоўнай управаю БАЗА. Гурткі праводзяць сваю дзейнасць паводле Статуту БАЗА ды інструкцыяў і пастановаў Галоўнай управы БАЗА. Гурткі з'яўляюцца пераходнай ступеняй да стварэння Аддзелу, якім яны могуць стаць, калі колькасць сяброў дасягне 10 асобаў.

Артыкул 11 - Афіліяваныя арганізацыі

Самастойныя беарускія арганізацыі, якія не маюць уласнага рэгістрацыйнага акту (Чартару) і жадаюць праводзіць сваю працу пад юрыдычнай асноваю Чартару БАЗА, могуць далучыцца да БАЗА на правах афіліяванай арганізацыі з захаваннем сваёй аўтаноміі. Засяг узаемных упраўненняў і абавязкаў абодвух бакоў устанаўляецца адмысловым актам – дзвухбаковаю Дамоваю.

Артыкул 12 – Парлямэнтарнае права

У галіне парлямэнтарнага права, правілы Робэрта (Robert's Rules of Order Revised), уважаюцца за канчатковы і вырашальны аўтарытэт ва ўсіх спрэчных выпадках за выняткам справаў, урэгуляваных гэтым Статутам па іншаму. Правілы Робэрта абавязковыя для прымянення ва ўсіх арганізацыйных структурах БАЗА, да якіх яны могуць тычыцца.

Артыкул 13 – Мова

Гэты Устаў выданы ў беларускай і ангельскай мовах. Абодва тэксты ўважаюцца за аднолькава аўтэнтычныя. У выпадку спрэчкі або разыходжаньняў, тэкст у ангельскай мове з'яўляецца канчатковым і абавязваючым аўтарытэтам.

Артыкул 14 – Зьмены Уставу

Гэты Устаў можа быць зьменены на Звычайным ці Надзвычайным Кангрэсе БАЗА простаі большынёй галасоў з умоваю, што поўны тэкст прапанаваных зьменаў быў далучаны да паведамленьня пра скліканьне

гэтага Кангрэсу, а сама пастанова аб падрыхтоўцы зьменаў была прынятая на папярэднім Кангрэсе.

Артыкул 15 – Уваход у сілу

Гэты Устаў ёсьць правамоцным пасля прыняцьця яго на Звычайным ці Надзвычайным Кангрэсе, усе папярэднія тэксты Уставу зьяўляюцца няважнымі.

**Прынята на Надзвычайным Кангрэсе БАЗА
у Гайленд Парку, Нью Джэрзы
13 лютага 2011 году**

**Старшыня Кангрэсу
Янка Запруднік**

**Намесьнік старшыні
Зьміцер Бубен**

**Сакратар Кангрэсу
Тацьцяна Красоўская**

**Сакратар Кангрэсу
Сяргей Капытка**